

ПОНЯТТЯ «ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА»: КОРОТКО ПРО ГОЛОВНЕ

Чередник А.М., Бабійчук Є.В., Рось Л.М., студенти,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Однозначного трактування поняття «облікова політика» на сьогоднішній день не існує ані в нормативно – законодавчій базі України з бухгалтерського обліку, ані серед вчених-економістів, що займаються вивченням цього питання. Як наслідок, при складанні облікової політики і розкритті її положень у звітності можуть виникати різночитання, зайві витрати пов'язані із проведенням цього процесу, а також переповнення звітних форм зайвою інформацією.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні №996–XIV облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [1].

І, хоча, на перший погляд, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», майже дублює таке визначення, але все ж таки трохи відрізняється, так облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [2].

Згідно Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в бухгалтерських оцінках та помилки» облікова політика – це конкретні принципи, основи, загальноприйняті умови, правила та практичні підходи, що застосовуються організацією при підготовці та поданні фінансової звітності [3]. Таким чином, нами доведено, що принципи бухгалтерського обліку є складовою в сукупності ознак поняття «облікова політика», а отже, вважаємо за необхідне проаналізувати поняття «принципи бухгалтерського обліку».

Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», принцип бухгалтерського обліку – правило, яким слід

* Науковий керівник – Поливана Л.А., к.е.н., доцент

керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності [2]. Поняття «принципи бухгалтерського обліку» в МСБО 8 не розкрито [3]. В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» перераховані та розкриті принципи бухгалтерського обліку, але їх поняття також не наведене [1]. На нашу думку, загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку, досить невірно робити складовою визначення облікової політики. Цілком зрозуміло, що всі принципи бухгалтерського обліку будуть і так дотримані. Релевантною буде вважатися інформація про відхилення від принципів.

Стосовно методів слід наголосити на тому, що ми вважаємо також не вірним включати їх в поняття «облікова політика». В нормативно-правовій базі України з бухгалтерського обліку поняття «метод» взагалі відсутнє. Але, загальноприйнято вважати під методом – сукупність способів та прийомів, які дозволяють бухгалтерському обліку здійснювати свої функції. Беручи до уваги той факт, що розкриття облікової політики повинно бути у фінансовій звітності для розуміння поданої в ній інформації кваліфікованими користувачами, то вважаємо нераціональним розкривати всі складові методів ведення бухгалтерського обліку.

Також нами виявлено, що поняття «процедури» в нормативних документах з бухгалтерського обліку теж не розкрито. Але, більшість вчених під бухгалтерськими процедурами розуміють сукупність логічних дій робітників бухгалтерської служби з обробки первинних документів, їх узагальнення, групування, деталізації та систематизації бухгалтерської інформації. Так, ми дійшли висновку, що на практиці при веденні бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності використовується безліч процедур, а тому, їх розкриття не надає певного інтересу для кваліфікованих користувачів фінансової звітності.

Отже, вважаємо, що продовження розробки понятійного апарату як в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, так і в міжнародних є актуальним. Але впевнено слід сказати, що організаційні питання слід виключити з визначення поняття «облікова політика».

Нами запропоновано наступне поняття «облікової політики» – узагальнення прийнятих на підприємстві альтернативних варіантів оцінки господарських операцій та статей звітності на дату балансу у відповідності з прийнятими стандартами обліку та фінансової звітності.

Уточнене трактування поняття «облікова політика» враховує надану підприємствам можливість обирати альтернативні варіанти ведення обліку та впливати таким чином на ефективність діяльності підприємства.

Література.

1. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 02.05.2020 р.).

2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 03.05.2020 р.).

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в бухгалтерських оцінках та помилки», розроблений Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/929_020 (дата звернення: 03.05.2020 р.).

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Шарова А.Г., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

На сьогодні актуальність теми основних теоретичних аспектів здійснення бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості має особливе значення. Так, саме в частині формування адекватної та повної інформації про стан розрахунків з дебіторами та пошук шляхів по зменшенню сум

* Науковий керівник – Крутько М.А., к.е.н., доцент